

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2020-17718
Den 12. oktober 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1380 (MOF alm. del) stillet 15. september 2020 efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 1380

Vil ministeren i forlængelse af svaret på MOF alm. del - spørgsmål 1148 svare på følgende supplerende spørgsmål:

- Vil ministeren bekræfte, at ålegræsdata viser tilfredsstillende udbredelse i år 1900 (og årene forinden)?
- Vil ministeren forklare, hvorfor ministeren agter at ændre referencetilstanden fra videnskabeligt dokumenterede data (for ålegræs i år 1900) til ekspertudtalelser (og modelberegninger)?
- Kan ministeren bekræfte, at den uafhængige internationale evaluering af de danske vandplaner roste det forhold, at referencetilstanden for de danske vandplaner beror på data og ikke ekspertudtalelser?
- Nyere og ældre videnskab peger i høj grad på, at højere vandtemperaturer og ålegræspsyge er blandt de væsentligste årsager til 1930'ernes nærmest globale masseuddøen af ålegræs, se bl.a. artiklen "Ålegræspsygen genbesøgt: Hvorfor blev næsten alt Europas ålegræs udsløjet i 1930'erne?", Forskerzonen, den 8. maj 2019 (<https://videnskab.dk/naturvidenskab/aalegraessygen-genbesoegt-hvorfor-blev-naesten-alt-europasaalegraes-udsløjet-i>). Vil ministeren oplyse, hvordan temperaturen er blevet anvendt i relation til dybdegrænsen for ålegræs i de nuværende vandplaner (2015-2021)?
- Vil ministeren oplyse (vandområde for vandområde), ved hvilken dybdegrænse ålegræsset burde forventes at være til stede med den nuværende kvælstofudledning til vandmiljøet?

Svar

- Det er korrekt, at de historiske målinger af udbredelsen af ålegræs omkring år 1900 antages at kunne repræsentere en referencetilstand, men Aarhus Universitet har påpeget, at ålegræsudbredelsen allerede omkring år 1900 kan have været påvirket af næringsstofftilførsel. Der henvises til tidligere besvarelse af MOF alm del spørgsmål 1159, spørgsmål 1162, spørgsmål 681 samt MOF alm. del bilag 260 fra Aarhus Universitet, "Referencetilførsler af kvælstof til brug for Vandplan 3".
- Referencetilstanden ændres ikke fra videnskabeligt dokumenterede data til ekspertudtalelser. For ålegræs anvendes i VP3, ligesom i VP2, historiske data fra omkring år 1900. For klorofyl bestemmes referencetilstanden til VP3, ligesom til VP2, ved brug af de marine økosystemmodeller. Aarhus Universitet har i januar 2020, på baggrund af foreløbige resultater fra "År 1900 projektet", vurderet, at næringsstofftilførslen omkring år 1900 ikke som tidligere antaget kan betragtes som en referencetilførsel i forhold til vandrammedirektivet, og at resultaterne om næringsstoffpåvirkning fra projektet ikke kan anvendes til at fastlægge klorofylreferencetilstande i vandområderne. Aarhus Universitet anbefaler i stedet, at referencetilførslen baseres på stofkoncentrationer i mindre vandløb med en meget lille dyrkningsgrad. Dette er samme metode, som anvendes i de

gældende vandområdeplaner (VP2). Der henvises desuden til tidligere besvarelse af MOF alm. del spørgsmål 1148, spørgsmål 1151, spørgsmål 1156 og spørgsmål 681 samt MOF alm del bilag 260 fra Aarhus Universitet, ”Referencetilførsler af kvælstof til brug for Vandplan 3”.

- c. Det er korrekt, at den omtalte internationale evaluering af de danske marine modeller fremhævede, at referencetilstanden ikke opgøres på baggrund af ekspertudtalelser. Således anfører ekspertpanelet i afrapporteringen, at ”Panelet har gennemgået valget af indikatorer og procedurer inden for rammerne af krav og specifikationer i vandrammedirektivet og konstateret, at indikatorerne, metoderne til at fastslå referenceforhold og metoderne til at fastlægge nødvendige foranstaltninger er i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Den danske gennemførelse er baseret på enten direkte historisk observation eller modelbestemmelse på baggrund af referenceforhold. Der er kun i lav grad eller slet ikke tale om ukontrollerbare ”ekspertskøn”. I den henseende opnår de danske modeller den højst mulige standard for gennemførelse af vandrammedirektivet.”
- d. Som det fremgår af den refererede artikel, har man stadig ikke forklaringen på, hvorfor ålegræsset i starten af 1930’erne mange steder uddøde. Planterne overlevede i de indre fjorde, som normalt har lavere vand og højere temperaturer, hvilket ikke passer med en tidligere fremført hypotese om, at temperaturen alene var skyld i planternes død. Der er således ikke i artiklen tilkendegivet et videnskabeligt belæg for alene at tillægge temperaturforhold en betydning for ålegræssets død i 1930’erne. Referencetilstanden for dybdegrænsen for ålegræs VP3 fastlægges, ligesom til VP2, generelt på baggrund af de historiske observationer af ålegræs omkring år 1900. Der anvendes i den forbindelse ikke temperaturmålinger.
- e. I forbindelse med de gældende vandområdeplaner for 2015-2021 er der beregnet de danske kvælstofbelastninger (målbelastninger), der understøtter, at der kan opnås god økologisk tilstand i de danske kystvande. De målbelastninger, der understøtter den gode økologiske tilstand, beregnes ud fra indikatorerne dybdeudbredelse af ålegræs og klorofyl. Kvælstofindsatsbehovet for de enkelte marine vandområder fremgår af vandområdeplanernes bilag 1¹. Af MiljøGIS fremgår den tilstandsvurdering for ålegræs, der blev foretaget i forbindelse med vandområdeplanerne for 2015-2021. Tilstandsvurderingen opdateres i forbindelse med de kommende vandområdeplaner for 2021-2027, og der foretages også en opdateret beregning af indsatsbehovet.

Lea Wermelin

/

Peter Østergård Have

¹ <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandomraadeplaner-2015-2021/vandomraadeplaner-2015-2021/>